

El govern de Montilla s'ennuega amb l'aigua de l'Ebre

Les terres de l'Ebre tomen a preparar-se per a les mobilitzacions. L'extrema sequera d'enguany ha convertit el riu Ebre en la solució que les administracions han sabut trobar per a l'abastiment d'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona. Una solució que ha encès de nou els ànims d'un territori que històricament s'ha sentit exclòs en el repartiment d'inversions estructurals.

“Amb tota rotunditat: no hi haurà transvasament de l'Ebre” o “Els socialistes som l'única garantia de l'enterrament definitiu del transvasament de l'Ebre”. Així s'exclamava la llavors candidata del PSC-PSOE, Carme Chacón, en precampanya electoral, el febrer passat, ara ministra de Defensa. I és que, després de derogar el PHN aprovat pel PP amb el suport de CiU, els socialistes van fer bandera de la seva fe antitransvasament. Potser per això, la nova ministra espanyola del ram, Elena Espinosa –que ara també agrupa les competències d'agricultura al Ministeri de Medi Ambient, Medi Rural i Medi Marí–, no va estalviar esforços per explicar que la solució acordada –si us plau per força i si no també– amb el

La gestió de la crisi de la situació de sequera ha posat entre les cordes el govern tripartit: entre l'emergència per trobar solucions a l'amenaça de falta d'aigua a Barcelona i l'àrea metropolitana, o respectar els compromisos públics de donar suport a cap transvasament. Una contradicció que ha deixat el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar (ICV), penjant d'un fil.

govern de la Generalitat de Catalunya la setmana passada no era un “transvasament”, tècnicament parlant. Perquè, és clar, si fos un “transvasament”, el govern de Zapatero no hi estaria d'acord. I és que aquesta paraula es va convertir en maleïda, arran de les mobilitzacions contra els projectes faraònics del PHN que volia posar en funcionament, tant si com no, l'executiu de José María Aznar.

Una paraula que ha acabat enduent-se pels aires alguns dels principis bàsics del que havia de ser la fe laica de

“la nova cultura de l'aigua”. Com, per exemple, la interconnexió de xarxes. La solució acordada preveu la construcció d'una gran canonada que connectarà la xarxa del CAT (el Consorci d'Aigües de Tarragona), que és l'aigua provinent del minitransvasament de l'Ebre cap a Tarragona, amb la xarxa ATLL (Aigües del Ter i Llobregat).

Una solució que convenç el PSC, però que disgusta profundament ICV i ERC, que consideren que no es pot deixar fixa aquesta infraestructura i que només s'ha

d'utilitzar de manera puntual, si l'emergència ho requereix la propera tardor, en espera de l'entrada en funcionament d'altres recursos, com la dessalinitzadora del Prat de Llobregat.

Evitar un veritable "tsunami".

L'extrema sequera, doncs, ha posat en una delicada situació les formacions que donen suport el tripartit. Així, el suport del govern a l'ús d'aigua de l'Ebre per abastir Barcelona el situa en una contradicció difícil de pair en alguns sectors de les mateixes formacions, especialment a ERC, i molt particularment a ICV. El govern català justifica la necessitat d'aquesta mesura extrema per la gravetat de la situació en els pantans catalans, molt per sota de la seva capacitat habitual. Afegeixen, a més, que l'aigua que es faria arribar a Barcelona no superaria els 40 hm³, molt per sota dels 1.050 hm³ que preveia el PHN. També explica el govern que l'aigua extreta no restarà una sola gota del cabal del riu, ja que s'extreu dels excedents de la concessió d'aigua dels regants de l'Ebre.

Tot i els arguments, però, l'executiu català reconeix el desgast que li pot suposar la decisió. Però, pitjor podria ser, segons va exposar el president Montilla, que arribés el dia que a l'àrea metropolitana de Barcelona l'aigua no ragés de les aixetes. Això sí que seria un veritable "tsunami" contra el govern, va expressar el president als seus membres del govern. Si cal empassar-se algunes promeses, s'empassen. I així ha estat.

Ensopgades comunicatives. Però, més enllà de les justificacions que fa el govern de la decisió presa, el cert és que el procés fins a assumir-la ha estat més aviat sinuós i de desencerts. I és que inicialment, i pràcticament per sorpresa, el Departament de Medi Ambient i Habitatge de Francesc Baltasar va proposar abastir d'aigua Barcelona a través d'una connexió del Segre amb la conca del Ter. Però, per evitar la paraula maleïda, es va recórrer a eufemismes, com el de "captació temporal d'aigua", que van acabar generant l'efecte contrari al desitjat i van acabar d'encendre els llums d'alarma entre els opositors del transvasament. Aquella proposta no va satisfer pràcticament ningú. Va generar ja les primeres estupefaccions dins d'ICV, ja que alguns sectors no entenien com un conseller de

El president de la Generalitat, José Montilla, la ministra de Medi Ambient, Elena Espinosa, i el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar, en la reunió de dimarts passat, quan es va acordar allargar fins a Barcelona el transvasament de l'Ebre a Tarragona.

la seva formació proposava un transvasament. Tampoc va agradar ERC, que s'hi va oposar en considerar que no era l'opció més viable. Ni la mateixa Presidència va veure clara la idea. Però el debat s'acabava d'embolicar quan es va fer públic que la proposta del Segre no es va anunciar abans de les eleccions a petició de l'antic Ministeri de Medi Ambient, per evitar-ne l'ús partidista o possibles desgastos polítics. Alhora, s'evidenciava que la decisió final la prendria el Ministeri, ja que l'executiu català no té competència per a una decisió d'aquesta mena. I, passat el 9 de març, el nou govern espanyol va deixar clar que de cap manera assumiria aquest projecte. Ho va deixar clar la nova ministra, la vicepresidenta María Teresa Fernández de la Vega i el mateix president Zapatero.

La proposta del govern català va quedar desautoritzada, doncs, per triplicat. A més a més, els informes d'una administració i de l'altra tampoc van jugar a favor de la proposta defensada per la Conselleria de Baltasar. I és que, segons els estudis del Departament de Medi Ambient, la proposta de la interconnexió entre el minitransvasament de Tarragona amb la xarxa del Ter-Llobregat es va desestimar, entre d'altres motius, en preveure que l'obra podria trigar més de vint mesos, massa tard per afrontar una crisi prevista per a la propera tardor. Però els informes

del Ministeri, per contra, anunciaven que la infraestructura per a la interconnexió es podria fer en sis mesos.

El govern català havia quedat a contrapeu. I, finalment, la decisió la pren Madrid. Tot i això, és una solució que genera més consens entre les formacions del mateix tripartit, a contracor d'ERC i d'ICV, malgrat que els ecosocialistes continuen defensant la seva proposta inicial, com a mal menor.

El territori encès. De fet, el PSC és l'únic que se sent còmode amb la interconnexió de xarxes. A més a més, el seu baix perfil ideològic li evita patir les contradiccions amb virulència, com sí els passa als seus dos actuals socis de govern. Així que, tot i assumir l'acord per interconnectar les dues conques hídriques entre el govern espanyol i el català, ERC i ICV no hi estan d'acord i defensen que aquesta interconnexió sigui excepcional i temporal. De fet, en aquest context cal situar l'advertència del secretari general d'Iniciativa per Catalunya Verds, Jordi Guillot, quan dimecres passat va anunciar que la formació ecosocialista abandonaria el govern si el transvasament cap a Barcelona es mantenia més enllà del moment d'emergència.

Un advertiment, però, que arribava tard per a calmar els ànims de la federació ecosocialista de les Terres de l'Ebre

Una de les manifestacions, el 2002, contra el Plan Hidrológico Nacional. La Plataforma en defensa de l'Ebre ara torna a estar plenament activa.

que, la mateixa tarda de dimecres, feia una compareixença pública demanant la dimissió del conseller de Medi Ambient per haver acceptat l'allargament del transvasament de Tarragona fins a Barcelona, i anunciaven que, si finalment es porta a terme la infraestructura, aquesta federació iniciarà un "procés de reflexió" per a replantejar-se la seva relació amb Iniciativa per Catalunya Verds. ERC i ICV voldrien una garantia que és puntual—desmantellar part de la infraestructura—o garanties polítiques que només serà utilitzada en casos puntuals a instàncies del Parlament—una garantia que no convenç la gent de les terres de l'Ebre. I és que per als representants ecosocialistes a les Terres de l'Ebre, amb aquesta proposta, "s'ha creuat una línia roja que hauria de fer replantejar la nostra presència al govern", diu Jaume Forcadell, president d'ICV de l'Ebre. Forcadell considera la interconnexió de xarxes com "una imposició de Madrid, que respon al disseny de CiU i PP, a la qual fa vuit anys que ens oposem". Així mateix, critica que amb el projecte "es deixa una canonada a disposició dels successius governs que poden tenir majories transvasistes". Així mateix, consideren que, si es fa el projecte, "assistirem a la defunció del model que el govern havia defensat d'una nova cultura de l'aigua" que descartava les interconnexions de xarxes.

També Esquerra està tenint dificultats a les terres de l'Ebre. Els càrrecs del

govern d'ERC a l'Ebre es van plantejar la dimissió. Malgrat tot, l'executiva de la formació no la va acceptar i els va demanar seguir treballant per lluitar contra les polítiques transvasistes des del govern. En aquest sentit, el portaveu del grup municipal d'ERC a l'Ajuntament de Tortosa, Ricard Forés, considera que ja arribarà el moment de "fer balanç del govern i d'allò a què hem renunciat, que jo crec que és molt, quan s'acabi, però en cap cas hem de trencar el govern ara". Però sí que considera que cal pressionar al màxim per evitar el transvasament. Retreu al Departament de Medi Ambient no haver cercat altres solucions. De fet, els alcaldes i regidors d'ERC de les terres de l'Ebre ja havien demanat la dimissió del conseller de Medi Ambient abans que la federació ecosocialista de les terres de l'Ebre. En tot cas, Forés creu que cal explicar bé que la solució plantejada des del govern "és un engany" i que "potser estem fallant en no saber explicar el perquè no sobra aigua de l'Ebre". Així mateix recorda la sensació d'abandó de les administracions d'aquestes comarques, especialment de l'estat: "només cal mirar les estacions de ferrocarril", recorda Forés.

Fins i tot Convergència està en peu de guerra al territori. Tot i que la direcció convergent és favorable a la interconnexió de xarxes, al territori de l'Ebre recorden molt bé el cost polític que van

pagar pel suport donat al PHN. Ara, aquest episodi permet a la direcció de CiU rescabalar-se dels atacs rebuts per part de les formacions del tripartit, en certa mesura, quan les tres formacions donaven suport, amb nivells d'implicació diferents, a la Plataforma antitransvasament. Però CiU de les terres de l'Ebre no vol ni sentir a parlar de transvasaments, per petits que siguin. Així, l'alcalde de Tortosa, Ferran Bel, un dels valors territorials a l'alça dins de Convergència, ha deixat clar que ni ell, ni el seu equip de govern, ni l'Ajuntament, donen per bo l'acord entre el govern català i el Ministeri, i que faran el possible per evitar cap transvasament. Bel, amb el suport d'altres formacions, nega que hi hagi un excedent d'aigua dels regants de l'Ebre. Recorda que el CAT (el Consorci d'Aigües de Tarragona) els ha negat el subministrament per al Polígon Industrial Catalunya Sud, de Tortosa, amb l'argument de falta d'aigua. Un fet que ha obligat el consistori a cercar pous per poder abastir d'aigua aquest projecte. Ara, en canvi, Bel denuncia que hi hagi aigua excedent per enviar-la a Barcelona.

Així mateix, des de l'Ebre, es recorda que hi ha poblacions de la zona que tenen problemes d'abastiment d'aigua.

Temor a d'altres transvasaments.

Els grups polítics i les entitats d'aquest territori consideren que, feta la infraestructura, encara que sigui per un moment puntual i d'emergència, s'obre la porta a utilitzar-la, en un futur no llunyà, com a infraestructura permanent. Alhora, si puntualment es pot prendre aquesta solució cap a Barcelona, ningú podrà negar que, quan entri en funcionament el canal Xerta-Sénia, no es pugui plantejar també una solució similar per als territoris del sud de l'Ebre.

El cap de setmana s'haurà celebrat l'assemblea de la Plataforma en Defensa de l'Ebre, que, tot i sentir-se orfe d'alguns suports rebuts quan la lluita contra el PHN—com el de la comunitat científica—, manté un suport transversal dins el territori. Per a la Plataforma, la lluita continua.

La ministra, el president i el conseller van pactar la solució. Ara, l'hauran d'explicar al territori.

Enric Rimbau